

Växtsundhetskontroller

För införsel av växter och växtprodukter från länder utanför EU har ställts krav och begränsningar för att växtsjukdomar och skadegörare inte ska sprida sig med försändelserna. För att förhindra att farliga växtskadegörare kommer in i Finland och till övriga EU områden utförs sundhetskontroller vid gränserna. Tulllaboratoriet ansvarar för sundhetskontrollen av färska frukter, grönsaker och bär när de förs in för kommersiellt bruk från länder utanför EU. Livsmedelsverket ansvarar för organiseringen av övervakningen gällande andra växter och växtprodukter. Mera information finns på Livsmedelsverkets [webbplats](#).

Under växtsundhetskontrollerna letar man efter tecken på farliga skadegörare eller växtsjukdomar som skadar vegetabilieproduktionen. Vid import ska alla produkter som omfattas av den fytosanitära tillsynen åtföljas av ett ikraftvarande sundhetscertifikat som beviljats av ursprungslandet.

För en del växter som ska genomgå en sundhetskontroll ska också en kontroll av överensstämmelse med handelsnormerna utföras. Båda kontrollerna utförs vid ett och samma lagerbesök. Vissa produkter omfattas också av provtagning för produktsäkerhetsundersökningar av Tulllaboratoriet.

Kommersiell import av färska frukter, grönsaker och bär från områden utanför EU fr.o.m. 14.12.2019

Förfaranden som gäller import och kontroller av färska frukter, grönsaker och bär från områden utanför EU ändras 14 december 2019 när den nya förordningen om offentlig kontroll (EU) 2017/625 samt den nya växtskyddslagen (EU) 2016/2031 börjar tillämpas. Ändringarna gäller förfaranden för import och inspektion, ibruktagande av TRACES NT-systemet samt kravet på uppvisande av sundhetscertifikat för växter.

Import via en godkänd gränskontrollstation (BCP), förflyttning till ett godkänt kontrollställe (CP)

Från och med den 14 december 2019 är det endast möjligt att importera färska frukter, grönsaker och bär via för dem godkända gränskontrollstationer (BCP). Godkända gränskontrollstationer är Nordsjö hamn, Helsingfors-Vanda flygplats och Vaalimaa. Produktpartierna kan förtullas till fri omsättning även i andra medlemsländer vid godkända gränskontrollstationer i dessa länder.

De fysiska kontrollerna av produkterna (identitetskontroller, växtsundhetskontroller och provtagning) utförs antingen vid en godkänd gränskontrollstation (BCP) eller vid ett annat på förhand godkänt kontrollställe (CP). Det lönar sig för företagen att ansöka om status som godkänt kontrollställe för det egna lagret så att de fysiska kontrollerna kan göras där.

Ett godkänt kontrollställe kan vara antingen importföretagets eller speditörens lager som uppfyller kraven i förordningen om offentlig kontroll och dess genomförandeakter (EU 2019/1014). Därutöver ska kontrollstället också uppfylla kraven i EU:s allmänna förordning om livsmedelshygien nr 852/2004, och en anmälan om livsmedelslokal ska upprättas för kontrollstället.

Status som godkänt kontrollställe ska ansökas hos Tullen genom att svara på en [Webropol-enkät](#). Tullen granskar lagret vid en separat överenskommen tidpunkt och lämnar in ett förslag om godkännande till jord- och skogsbruksministeriet.

Krav på uppvisande av sundhetscertifikat

Fler växter än tidigare förutsätter sundhetscertifikat vid import fr.o.m. 14.12.2019. Sundhetscertifikatet är ett certifikat som beviljats av växtskyddsmyndigheten i avgångslandet och i vilket man garanterar att växterna är kontrollerade och fria från farliga växtsjukdomar och skadegörare samt att de också uppfyller kraven i importlandet.

För de flesta färska frukter, bär och grönsaker ska man uppvisa det ursprungliga sundhetscertifikatet. Certifikat behövs inte för frukterna ananas, kokosnöt, durian, banan eller dadlar. De ursprungliga sundhetscertifikaten ska bifogas elektroniskt till importdeklarationen, som inges via TRACES NT-systemet vilket upprätthålls av kommissionen. Det ursprungliga sundhetscertifikatet på papper ska dessutom lämnas till Tullen innan dokumentkontrollen görs, dvs. senast 24 timmar innan partiet anländer till landet.

[På livsmedelsverkets webbplats](#) finns aktuell information om produkter som kräver ett sundhetscertifikat. Dessutom finns där information om produkter från länder utanför Europeiska unionen som är belagda med importförbud.

Ibruktagande av TRACES NT-systemet

För alla importpartier som kräver sundhetscertifikat ska man från och med 14.12.2019 inge en fytosanitär importdeklaration (CHED-PP) i TRACES NT-systemet. För att importören eller speditören som representerar importören ska kunna inge importdeklarationer, ska de ansöka om koder till systemet från Livsmedelsverket.

På Livsmedelsverket webbplats finns [anvisningar för ansökan om användar-id till Traces systemet](#). Personliga koder söks alltid till ett visst företag som bedriver import eller spedition. Den första personen i företaget som ansöker om koder blir automatiskt TRACES NT-huvudanvändare i ifrågavarande företag. Företagen ska därefter själv sköta om förvaltningen av sina användarkoder. Innan företaget börjar importera ska det också säkerställa att det hör till växtskyddsregistret.